

СТАНОВИЩЕ

ОТ

доц. д-р Илиан Вангелов Христов, дм, катедра Протетична дентална медицина, ФДМ – Пловдив, външен член на Научно жури, избран с Решение от заседание на Факултетния съвет при ФДМ към МУ - Варна по Протокол № 29/27.03.2024г. и със заповед № Р – 109-129/01.04.2024г. на Ректора на МУ – Варна, относно дисертационен труд на тема:

ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ ПРОМЕНИТЕ, НАСТЪПВАЩИ В ГОВОРНАТА И ДЪВКАТЕЛНАТА ФУНКЦИИ ПРИ ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Ортопедична стоматология“ в професионално направление 7.2. Дентална медицина по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт. Докторант на самостоятелна подготовка д-р Димо Красимиров Неделчев, редовен асистент в катедра Протетичната дентална медицина, ФДМ, МУ – Варна.

Научни ръководители:

ДОЦ. Д-Р ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА КОНСТАНТИНОВА, Д.М.

ПРОФ. Д-Р МАРИО ПЕТРОВ МИЛКОВ, Д.М.

Общо представяне на процедурата и структура на дисертационния труд

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие на процедурата и правилника за придобиване на ОНС „Доктор“ на МУ – Варна. Представеният ми за рецензиране дисертационен труд е написан на 182 страници, включва 32 таблици, 61 фигури и три приложения. Цитирани са 251 литературни източника, от които 16 на кирилица и 235 на латиница.

Актуалност на темата, цел и задачи

Темата на дисертационния труд е актуална, акцентираща върху проблемите свързани с фонетиката и храненето след протетично лечение. Звукообразуването и нарушенията наблюдавани след протетични възстановявания се явяват един много чест проблем, който за съжаление не е достатъчно добре проучен. Ортопедичните и терапевтични конструкции в

областта на фронта могат да бъдат причина за лоша артикулация и незадоволителна естетика. Целта и задачите са правилно и точно формулирани. С изпълнението на поставените от докторанта четири задачи, се попълват някои от празнините в досегашните изследвания на други автори по темата.

Анализ на литературния обзор

Литературният обзор е обемист и подробен обхващащ цели 53 страници. Авторът се разглежда детайлно анатомията и патологията на ларинкса и гласните връзки, инструменталните методи за изследване, ролята на отделните органи, участващи в звуковата артикулация. Съществена роля е отделена на един метод от ото-рино-ларингологията, а именно видеостробиоскопия на ларинкса. Описани са епидемиологията, етиологията и различните методи на лечение на максиларната диастема.

Анализ на поставената цел и свързаните с нея задачи

След критичен анализ на литературния обзор, докторантът си поставя точна и ясна цел, а именно: *да се проучат промените, настъпващи в говорната и дъвкателната функция след протетично лечение на единични фронтални максиларни дефекти*. За изпълнението на тази цел, докторантът формулира четири задачи, като третата е с две подзадачи. Подробно са описани използваните материали и методи, които са използвани в изследванията.

- **По първа задача:** От направените от авторския колектив изследвания се установява, че 80% от пациентите нямат патологични изменения в ларинкса. Според нозологичните единици, слаби нарушения, които не оказват влияние върху гласовата функция се наблюдават при 6.3% от изследваните. Функционални нарушения на ларинкса се откриват при 7.5 % от изследваните. Не се установява статистическа зависимост между възрастта на пациентите и честотата на разпространение на диагностицираните с ларингеална патология. Половата принадлежност също не е статистически определящ фактор при развитието на патологични процеси в гласните връзки.
- **По втора задача:** Анализът на 149 гипсови диагностични модели на пациенти от Североизточна България показва, че те са на участници разпределени по равно между двата пола – мъже и жени. Средната възраст при мъжете е 45.64 ± 1.92 г., а при жените – 33.59 ± 2.04 г. Наблюдава се симетрично разпределение на разпространението на

максиларна диастема между двата пола. Констатирано е, че с нарастване на възрастта размерът на диастемата се увеличава.

- **По трета задача:** В изследването са обработени и анализирани данните на 40 пациенти. За всеки един от тях бяха оценени 60 логопедични показатели при първична и при вторична логопедична оценка. Те са оценени преди временна корекция на фронтални максиларни дефекти. Същите показатели са оценени и след изработване, ажустиране и фиксиране на мокъп с прогностична стойност. Най голямо подобрене в произношението след временно възсвъзстановяване на единични фронтални максиларни дефекти се наблюдава при алвео-денталните съгласни (С, Ц, Л). Констатира се обратнопропорционална статистическа зависимост между възрастта на изследваните пациенти и подобренето в логопедичните показатели.
- **По четвърта задача:** От направените проучвания по тази задача, става ясно, че: съществува правопрпорционална статистическа зависимост между възрастта на пациентите и наличието на подвижно протезиран дъвкателен апарат. С увеличаване на възрастта нараства процентът на пациенти със сменяеми протезни конструкции. Относителният дял на жените с фиксирани протезни конструкции е по голям от този при мъжете. Относителният дял на мъжете със сменяеми протезни конструкции е по голям в сравнение с този на жените. Почти всички от анкетираните с фиксирани конструкции и скелетирани моделно лети протези могат да консумират нормална и твърда на консистенция храна.

Приноси

Докторантът завършва дисертацията с научно-приложни приноси, от които четири с оригинален, два с потвърдителен и два чисто приложни приноса. Най-важни са следните: за първи път у нас е проведено мултидисциплинарно комплексно проучване на речта, включващо оториноларингологичен скрининг, логопедична оценка и слухов метод за функционална фонетична оценка в клинични условия като същевременно е разработена е методика за извършване на логопедична оценка на пациенти с дефекти в зъбните редици, преди и след провеждане на протетично лечение.

Публикационна активност на докторанта

Представени са три пълнотекстови публикации на английски език. Докторантът е бил част от изследователска група по проект № КП-06

ПН53/11 от 11.11.2021 г. от лятната сесия на Фонд Научни изследвания 2021.

Автореферат

Представеният автореферат, съдържа 71 страници, отговаря на всички изисквания на закона и правилника на МУ - Варна и отразява поставените цел, задачи, изводи и приноси свързани с дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на тема **„ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ ПРОМЕНИТЕ, НАСТЪПВАЩИ В ГОВОРНАТА И ДЪВКАТЕЛНАТА ФУНКЦИИ ПРИ ПРОТЕТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ“** съдържа научно-приложни и приложни резултати, представляващи оригинален принос за науката и напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна.

От предоставения материал става ясно, че докторантът е направил подробен и изчерпателен анализ на литературните факти. Запознал се е обстойно и задълбочено с материалите и методите за изследване. Приносите са значими и с подчертано практическо приложение. Дисертационният труд безспорно доказва, че **д-р Димо Красимиров Неделчев** притежава задълбочени теоретични познания и практически способности по специалността „Протетична дентална медицина“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания и интерпретиране на получените резултати.

В резултат на горепосоченото ще гласувам убедено и категорично **„ЗА“** присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на **д-р Димо Красимиров Неделчев** по докторска програма „Ортопедична стоматология“ в професионално направление 7.2. Дентална медицина по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Изготвил становището:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

02.05.2021г.

доц. д-р Илиан Христов, дм
катедра Протетична дентална медицина
ФДМ, МУ - Пловдив